

Augenblick - koncert studentů Katedry skladby HAMU

3.3.2025 - | Fakulta humanitních studií UK

Zvuk se šíří prostorem v čase. Bez prostoru a času není zvuku. Zachytit ojedinělé záblesky existence zvuku v prostoru, zastavit je v představivosti, dát jim kus nové pozornosti, proposlouchat je z různých stran a perspektiv...

Šest nových kompozic studentů katedry skladby HAMU vzniklo bezprostředně pro uvedení v atriu Fakulty humanitních studií UK. Konkrétně zazní skladby 14 zastavení (Pavol Béreš), 61251334 (Tobiáš Horvát), Konvo (Benjamin Kotík), Zugzwang (Juraj Gažmerčík), De Motu Cogitationis (John Franek) a Dial-up (Patrik Herman).

Vstupujeme do prostoru, který není koncertním, ale spíše komunitním. Rozezníváme prostor, který běžně odráží spíše prozaickou realitu všedního univerzitního dne, nikoliv ojedinělou realitu koncertu. Vystupujeme mimo čas, během něž tento prostor zpravidla ožívá a pro nějž byl vytvořen. Spojujeme komunity, jejichž diskurzy bývají často spíše paralelní.

Pavol Béreš pracuje s abstrakcemi a asociacemi archetypálních představ. John Franek se pokouší přenést abstraktní pohyby vlastních myšlenek do fyzického prostoru. Juraj Gažmerčík se nechává inspirovat situací v šachu, v níž je hráč přinucený k realizaci nevýhodného tahu. Patrik Herman přemýšlí o komunikaci mezi ansámblem a paralelním světem. Tobiáš Horváth se věnuje napětí mezi klidem a pohybem, tichem a barvou. Benjamin Kotík se pokouší uvnitř fyzického prostoru vytvořit nový prostor virtuální.

Augenblick je okamžikem, v němž ze zvuku povstává hudba.

Před koncertem v 17:30 proběhne v Aule debata s muzikanty a pedagogy FHS UK, které se zúčastní Josef Fulka, Martin Švantner, Vojtěch Volák, Oldřich Poděbradský, Pavel Turek a Ondřej Váša. K připojení do diskuze jsou zváni všichni studující FHS a bude jen dobře, pokud bude v jejich režii.

Igor Karpilovskij – dirigent

Štěpán Hon – vibrafon

Vít Janečka – housle

Štěpán Janoušek – trombon

Anna Paulová – klarinety

Marcel Petráš – violoncello

Kateřina Vacková – kontrabas

Martina Mojžišová - mezzo-soprán

Juraj Gažmerčík - malý buben

Adam Holáš - živá elektronika, sampler

Pavol Béreš (autor) - sampler, elektronika

kompoziční třídy Michala Rataje (Franek, Herman, Kotík), Luboše Mrkvičky (Horváth, Gažmerčík), Michal Nejtek (Béreš)

zvuk - Matyáš Václavek

produkce - Anna Poppová, Jakub Eben, František Solar, Norbert Zadák

Pavol Béreš: 14 zastavení

14 zastavení pracuje s abstrakcemi a asociacemi „archetypů“, a to na různých úrovních včetně „průzkumu mělčin“. Za konceptem stojí několik výzev přetavených do experimentu kombinujícího prvky, které autor v různých poměrech a módech obrací a přikládá za sebe. Hledá přitom mezi nimi kompatibilní mód, anebo je prostě příkře mísí, "hravě hledající nepolapitelný cíl". Tou je esence kýženého, primárně zvědavého, přesto nekonkrétního poselství a "filozofie" - takové, která dává jedinci větší šanci identifikovat alespoň jeden inspirativní a důležitý moment ve spleti informačního chaosu a obtížné sebeidentifikace; tak jen v jediném okamžiku mu umožnit, aby v písku nedosažitelné pouště spatřil nezpochybnitelnou vlastní stopu své mysli.

Pavol Béreš (*1998) je absolventem Konzervatoře J. L. Bellu (kompozice, klavír) a Akademie umění (kompozice, bc.) v Banské Bystrici (SR). První ročník magisterského studia (2023/24) strávil v rámci programu Erasmus na HAMU v Praze ve třídě Michala Nejtky. V současnosti pokračuje v posledním magisterském ročníku v B. Bystrici u Daniela Mateja. Jako skladatel, interpret a performer experimentuje s různými styly a žánry směřujícími k aleatorice, otevřeným a grafickým partiturám, elektronice a free impro. V těchto oblastech se zúčastnil několika mezinárodních projektů a rezidencí: Veni Academy (SR), Re-patched Novi Sad (2024, Srbsko), Access - Thinking a more opened musical experience (Lille, Francie 2024). Je také zakladatelem alternativního kapelového projektu MPNP.

Tobiáš Horváth: 61251334

Tobiáš Horváth pochází z Tábora a zabývá se propojením zvuku a barvy v hudbě, malbě, grafickém designu a filmu. Jeho tvorba se pohybuje na pomezí ambientu a spektrálního. V současnosti studuje magisterský studium pod vedením Luboše Mrkvičky a zároveň se věnuje dramaturgii ansámblu současné hudby Ensemble Terrible.

Benjamin Kotík: Konvo

Konvo je skladba ovlivněná čtyřtaktovým motivem. Můj pokus o využití elektroniky spočívá v manipulaci s dozvuky jednotlivých frází hraných akustickými nástroji; vytváří jakýsi rozhovor. Konvo je první skladba, kterou jsem zkomponoval na základě analýzy předběžně napsaného hudebního motivu.

Benjamin A. Kotík (2001, Ostrava) pochází z hudební rodiny. Na housle začal hrát v necelých čtyřech letech. S rodiči žil střídavě v Ostravě a New Yorku. Po prvním ročníku víceletého gymnázia na 1st International School of Ostrava přesídlil ve svých 13 letech do New Yorku natrvalo. Díky hře na housle hrál v Ostravě v dětském folklórním souboru, v New Yorku se také věnoval hře na basovou kytaru v Brooklyn Music Factory, kde hrával a natáčel v dětských rockových kapelách. Ve hře na basovou kytaru pokračoval privátními hodinami u Cheltona Greye. Na housle hrál také v InterSchools Orchestras, se kterými koncertoval v Carnegie Hall nebo Jazz at Lincoln Center.

Střední školu absolvoval na Fiorello H. Laguardia High School of Music & Art and Performing Arts na Manhattanu, kde se věnoval dále hře na housle (navštěvoval také privátní lekce) a hrál ve školních symfonických orchestrech. Hudební teorii si doplňoval privátními hodinami na Columbia University u skladatele a dirigenta Carla Bettendorfa. Po absolutoriu střední školy v roce 2019 nastoupil ke studiu na CUNY Brooklyn College se zaměřením na kompozici. Své kompoziční snažení konzultoval při návštěvách Prahy se skladatelem Michalem Ratajem. Během bakalářského studia si v Brooklynu založil své nahrávací studio, a kromě vlastní tvorby rapu (klubové koncerty i aktuální album *Kant Stop The Motion II*) se věnuje také produkci hudby jiných autorů. Po absolutoriu Brooklyn College byl v roce 2023 přijat do bakalářského studia na obor kompozice, pražská HAMU. Hlavní obor studuje u Michala Rataje. Benjamin komponuje jak hudbu pro klasické nástroje, tak se pohybuje v žánru elektronické a populární hudby: rap, R&B. Oba světy se ve své tvorbě snaží propojovat.

Juraj Gažmerčík: Zugzwang

Zugzwang je pojmenování situace v šachu, kdy je jeden z hráčů donucený zahrát nevýhodný tah. Pro skladbu se tato situace stala metaforou bezvýchodnosti, zacyklenosti se záměrem vytvořit ohraničený hudební prostor, z něhož není úniku. Jako prostředek jsem si k tomu zvolil repetitivnost, nepřetržité shlukování nových motivů a omezený tónový materiál. Kontrast je docílený rozeznáním tónového negativu po určité časové době. Zpravidla se tak děje zdůrazňováním jednoho nového tónu mimo rámec původně zvoleného tónového výběru, čímž ve výsledku vzniká velmi jednoduchá třídlíná forma.

Juraj Gažmerčík studuje skladbu ve třídě Luboše Mrkvičky. Absolvoval hru na bicích (Peter Solárik, István Szabó) a kompozici (Katarína Koreňová) na Konzervatoři J. L. Bellu v Banské Bystrici. V roce 2017 absolvoval hudební vědu na Filozofické fakultě UK v Bratislavě. Těžištěm jeho skladatelského zájmu je především snaha o zachycení / vytvoření svébytné hudební rétoriky s důrazem na akustickou instrumentální hudbu a také propojení vyjadřovacích prostředků staré (zejména předklasické) hudby se současným uměleckým jazykem. Příležitostně vystupuje jako hráč na bicí nástroje v oblasti soudobé hudby, alternativního popu a rocku.

John Franek: De Motu Cogitationis

De Motu Cogitationis neboli O pohybu myšlenky je skladba založená na přenesení pojmově abstraktního pohybu našich myšlenek do fyzického prostoru. Hudební myšlenka nebo nápad může být v díle konstituována jako jediný tón, jednotlivé gesto, celá fráze nebo cokoli mezi nimi. Tento „myšlenkový obsah“ pak zpracovává „myšlenkový systém“ složený ze čtyř instrumentalistů a čtyř mluvčích.

V našem vlastním „myšlenkovém systému“ mohou být myšlenky a pocity vědomým i podvědomým zpracováním zkresleny, přetvořeny a transformovány. Systém přítomný v De Motu Cogitationis se neliší, protože hudební myšlenky mohou při svém zpracování nebo vyvolání zažít jakoukoli úroveň transformace. Při vnímání této skladby zkusme prozkoumat své vlastní zpracování a vzpomínky na zvukové zážitky a zamyslet se nad tím, proč mohou určité momenty a emoce ve vaší paměti vyniknout.

John Franek je skladatel a performer, jehož skladby „evokují epický narativ“ (Sonograma Magazine). John uvedl premiéry svých skladeb po celé Severní a Jižní Americe, Evropě a Asii. Jeho skladby provedly Sofijská filharmonie, Janáčkova filharmonie, Moravská filharmonie, Saint Petersburg Improvisers Orchestra, KLK Contemporary Ensemble, Brightwork Ensemble, Lontano Ensemble, Trio Immersio, Syntax Ensemble, Hub New Music, Unassisted Fold, .abeceda a TACETi ensemble.

Jeho hudba zazněla na Mezinárodním festivalu soudobé hudby v Petrohradě, Grachtenfestivalu v Amsterdamu i na koncertech v takových místech, jako jsou Muziekgebouw aan 't IJ, Kimmel Center Philadelphia, Cankarjev dom Ljubljana a Bangkok Art & Culture Center. Jeho kompozice byly také vysílány v Polském rozhlasu, Concertzenderu a WPRB Princeton. Johnova alba vyšla na hudebních nosičích Navona Records, Wandelweiser Recordings, Da Vinci Classics a Donemus Composer's Voice, jeho díla vydává nizozemské hudební nakladatelství Donemus.

Patrik Herman: Dial-up

Dial-up je skladba inspirovaná známou nahrávkou handshake (propojení) dvou dial-up modemů. Situace je ale trochu jiná: na rozdíl od dvou zařízení se na pódiu nachází ansámbl snažící se komunikovat s vnějším, paralelním světem. Podaří se mu nakonec použít správný kód na odemknutí pravdy?

Skladby Patrika Hermana zkoumají možnosti vytváření imerzních zvukových světů a textur na základě spájení jednotlivých alikvotních tónů. Jeho tvorba obsahuje prvky spektralizmu a elektroakustické hudby a své předchozí zkušenosti s programováním využívá k rozvíjení harmonie a dalších hudebních aspektů. Kromě koncertní hudby se věnuje sound designu a filmové hudbě. V současné době studuje skladbu na HAMU.

<https://fhs.cuni.cz/FHS-1001.html?event=29539&lang=cz>